

Εισαγωγή στο δίκαιο ΕΕ

5^η και 6^η διάλεξη: Βασικά σημεία

1) Σχέσεις ενωσιακού και εθνικού Δικαίου

Αυτονομία ενωσιακής έννομης τάξης που ενσωματώθηκε στα εθνικά δίκαια και δεσμεύει τα δικαστήρια των κρατών μελών της Ε.Ε (Costa /Enel , 6/64).

Άμεση Ισχύς και αρχή της υπεροχής

Η άμεση ισχύς υποδηλώνει την ίδια την ύπαρξη των κανόνων και την εκδήλωση των εννόμων συνεπειών τους. Η αρχή της υπεροχής αποτελεί κανόνα άρσης των συγκρούσεων.

Άμεση εφαρμογή και άμεσο αποτέλεσμα

- **Διατάξεις των Συνθηκών** (Σαφείς, χωρίς επιφυλάξεις και μη εξαρτώσες την εφαρμογή τους από θετικές πράξεις εκτελεστικές του εσωτερικού δικαίου, έχουν δηλαδή ρυθμιστική πληρότητα)
- **Οδηγίες** (άμεσο κάθετο αποτέλεσμα – ήτοι στη σχέση ιδιώτη και κράτους- που ισχύει για τις διατάξεις των Οδηγιών που είναι πλήρεις, σαφείς και δεν τελεί η εφαρμογή τους από όρους και προϋποθέσεις/όχι αντίστροφο κάθετο αποτέλεσμα , αλλά ούτε οριζόντιο αποτέλεσμα- Διαφοροποίηση στο σημείο αυτού από τους κανονισμούς)
- **Αποφάσεις με αποδέκτες κράτη μέλη- Αποφάσεις με αποδέκτες φυσικά ή νομικά πρόσωπα** (άμεσο αποτέλεσμα για τους αποδέκτες ή σε ορισμένες περιπτώσεις και για τρίτους)
- **Κανονισμοί** (Οριζόντιο και κάθετο άμεσο αποτέλεσμα)

2) Υποχρέωση σύμφωνης με το ενωσιακό δίκαιο ερμηνείας του εθνικού δικαίου

- Περιεχόμενο της αρχής

- **Πεδίο εφαρμογής** (Διαφορές ιδιώτη κράτους-“Van Colson”, C-14/83 , “Αδενελερ”, C-212/04- Διαφορές μεταξύ ιδιωτών –“Pfeiffer”, C-397/01, Unilever , C-443/98, Η

επιβολή υποχρεώσεων σε ιδιώτη από τις Οδηγίες είναι αποτέλεσμα της ερμηνείας του εσωτερικού δικαίου υπό το φώς της Οδηγίας και συναφώς του ελέγχου της συμβατότητας της εσωτερικής νομοθεσίας προς το ενωσιακό δίκαιο)

- Όρια της αρχής

3) Αυτεπάγγελτη ερμηνεία και εφαρμογή του δικαίου της Ε.Ε από τον εθνικό δικαστή.

4) Αποζημιωτική ευθύνη του κράτους

Πρώτη φάση: Προηγούμενη διαπίστωση της παράβασης από το Δικαστήριο Ε.Ε και ευθύνη με βάση το εθνικό δίκαιο (Νομική βάση δηλαδή της ευθύνης το εθνικό δίκαιο).

Δεύτερο στάδιο: Τα κράτη οφείλουν να προβλέψουν τα αναγκαία ένδικα βοηθήματα (άρθρο 19 ΣΕΕ), αναγνώριση της υποχρέωσης αποζημίωσης για την ζημία που προκάλεσαν από τη μη συμμόρφωσή τους στο δίκαιο της Ε.Ε με βάση την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας και της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας- ιδίως αποφάσεις Francovich (C-6/90) και Brasserie du Pecheur et Factortame (C-46/93/C-48/93).

Προϋποθέσεις αποζημιωτικής ευθύνης : Απονομή από τον κανόνα του δικαίου ΕΕ που παραβιάζεται δικαιωμάτων σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα/ Κατάφωρη παραβίαση του κανόνα / Αιτιώδης σύνδεσμος / Πληρότητα της οφειλόμενης αποζημίωσης.